

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 martie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Canschi Vasile XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 12.10.2018 – 06.12.2018 (prima instanță);
2. 16.01.2019 – 13.03.2019 (instanța de apel);
3. 24.05.2019 – 31.07.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț /sediul Briceni/ din 06 decembrie 2018, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Canschi Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani 6 luni, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui Canschi Vasile a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani.

S-a respins cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 2 468 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Canschi Vasile la data de 17.07.2018, în jurul orelor 00:10 min, conducând automobilul de model „OPEL VECTRA”, cu numărul de înmatriculare XXXXX pe traseul central din satul Drepcăuți, raionul Briceni (M - 5 Km 8 + 900m), carosabilul fiind mărginit cu gospodăria ce îi aparține cet. Rusu Vasile și cea a lui Popovici Alexandru,

încălcând prevederile Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009 și anume: pct. 42.2), a tamponat pietonul Ciobanu Victor, ca urmare ultimul a decedat, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.201819C0143 din 21.07.2018, decesul cet. Ciobanu Victor a survenit în rezultatul șocului traumatic, care s-a dezvoltat în urma traumei asociate, exprimată trauma contuză a toracelui: fractura bilaterală a coastelor cu deplasarea fragmentelor, ruptura pleurei parietale la nivelul fracturilor și hemoragii în țesuturile adiacente, fractura coloanei vertebrale cervicale, fractura osului femural stâng cu deplasarea fragmentelor, plaga și excoriații la față, care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui corp dur contondent dur, posibil la data și circumstanțele indicate /accident rutier/, se califică ca vătămare corporală gravă, periculoasă pentru viață.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal – *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere sau de exploatare a mijloacelor de transport de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.*

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procurorul în Procuratura r-nului Briceni, Gherman Ion, solicitând casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, de la inculpat să fie încasate în beneficiul statului cheltuielile de judecată suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară în sumă de 2 468 lei, invocând că: prima instanță urma să aprecieze critic caracteristica pozitivă a inculpatului, avînd în vedere că de către inculpat anterior au fost comise nenumărate contravenții în domeniul circulației rutiere, multe din ele fiind depășirea vitezei, cu toate că inculpatul a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate lui, acuzarea dispune de destule probe ce confirmau nemijlocit vina lui Canschi Vasile și recunoașterea vinovăției a avut ca efect pozitiv doar față de inculpat, la stabilirea pedepsei penale nu s-a ținut cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite de Canschi Vasile, fapt care contravine prevederii art. 7 Cod penal, nejustificat s-a aplicat art. 90 Cod penal, la urmărirea penală inculpatul Canschi Vasile, nu a recunoscut vina, nu s-a căit sincer în cele comise, dimpotrivă a încercat ducerea în eroare a organului de urmărire penală, reieșind din circumstanțele concrete ale cauzei și modul cum a acționat inculpatul Canschi Vasile, nu se constată temeieri pentru a se da o mai mare eficiență circumstanțelor atenuante reținute în favoarea inculpatului de instanța de judecată și anume, suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani, aceasta nefiind aptă pentru a îndeplini funcțiile și a realiza scopul pedepsei, în contextul în care infracțiunea a fost deja săvârșită, faptele comise de inculpatul

Canschi Vasile poartă un caracter periculos, iar tolerarea unui asemenea comportament din partea instanței de judecată se soldează cu urmări grave.

Apelantul invocând prevederile art. 227 și art. 229 Cod de procedură penală, a mai indicat că, cheltuielile judiciare în valoare totală de 2468 lei urmează a fi suportate de către Canschi Vasile.

3.2 Inculpatul Canschi Vasile, solicitând casarea parțială a sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, invocând că: suferă de cancer de prostată, are o vîrstă pensionară, are o stare financiară precară, nu putea evita producerea accidentului, a condus cu viteză legală, exista vizibilitate redusă în condiții de noapte, a încercat evitarea producerii accidentului cînd a sesizat obstacolul, chiar dacă în prima fază acesta nu era foarte clar definit, cu toate acestea a fost atinsă victima de partea stîngă a automobilului condus de inculpat, încercînd a evita tamponarea, după ce s-a oprit, a încercat să-i acorde primul ajutor și a sesizat organele competente, regretă cele întîmplate, însă acesta nu putea evita sub nici o formă evenimentul rutier, fapt confirmat prin dinamica producerii accidentului și faptul că victima era într-o vîrstă înaintată nu avea membri ai familiei care să-l îngrijească, ducînd un mod de trai sub tensiune psihologică-depresantă, prima instanță greșit a făcut trimitere că inculpatul a fost anterior condamnat printr-o sentință judecătorească de aproape 40 ani pe o infracțiune și stat care nu există, or, cumpărarea și vinderea (speculă), la acest moment se constată practicarea legală a activității de întreprinzător, la fel, prima instanță greșit a făcut trimitere la extrasul de evență a contravențiilor comise de inculpat, or, toate aceste contravenții au fost documentate sub aspectul de monitorizare tehnică și care într-adevăr cel care este vinovat și care a achitat amenzile contravenționale este fiul său, Canschi Viorel, fapt care trebuia stabilit de către organul de urmărire penală, deoarece inculpatul la acel moment se afla la tratament staționar în spital, prima instanță incorect a stabilit măsura și mărimea pedepsei de bază și complimentară în privința inculpatului, la aprecierea căreia nu s-a luat în considerație că inculpatul pentru prima dată a comis o infracțiune gravă din imprudență, se căiește de cele săvîrșite, este pensionar și bolnav de cancer, a recuperat prejudiciul material cauzat succesului părții vătămate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 martie 2019, s-au respins ca fiind nefondate apelurile declarate, cu menținerea sentinței.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăția inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

În continuare, instanța de apel a indicat că, prima instanță la stabilirea pedepsei a ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art. 61 alin. (2) Cod penal, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, care prevăd scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, de corijare a celui condamnat, de prevenirea săvârșirii de ei a noi infracțiuni.

În acest sens, instanța de apel a mai indicat că, prima instanță a stabilit inculpatului o pedeapsă echitabilă faptelor comise, pedeapsă care corespunde împrejurărilor cauzei, normelor legale și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, și corect a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, or, interdicții de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, nu s-au constatat, la fel, nu s-au stabilit temeuri legale de neaplicare a pedepsei complimentare.

În privința solicitării procurorului de a încasa cheltuielile judiciare din contul inculpatului, instanța de apel a statuat că, soluția primei instanțe de a respinge cererea procurorului este una întemeiată și corectă, argumentele enunțate de procuror au fost considerate ca fiind nefondate.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, prin care solicită, casarea parțială a deciziei, cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal și încasarea cheltuielilor judiciare, invocând argumente similare cu cele invocate de procuror în apelul său (pct. 3.1 din prezenta decizie), invocând suplimentar:

- instanța de apel în mod eronat a interpretat și aplicat prevederile art. 61, 75 Cod penal;
- atât prima instanță cât și instanța de apel greșit și-au motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului;
- instanța de apel a constatat în mod eronat oportunitatea aplicării pe caz a unei pedepse mai blânde cu suspendare, pedeapsă ce nu va asigura atingerea scopurilor prevăzute de art. 61 Cod penal;
- nu s-au constatat circumstanțe ce ar justifica suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea;
- potrivit declarațiilor martorului Donțu Marin date în cadrul urmăririi penale reiese că la examinarea locului accidentului s-a stabilit că nu sunt urme de frânare, iar tamponarea pietonului a avut loc pe sens opus la 3, 4 metri de la acostament.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință inculpatul, prin care a manifestat dezacordul cu recursul înaintat, a solicitat declararea recursului inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat, motivând prin faptul că instanțele inferioare just au constatat

circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei și corespunzător au încadrat acțiunile inculpatului, aplicându-i o pedeapsă echitabilă.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal reține că recurentul indică ca temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în sensul că *sau aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că motivul – temeiul de recurs invocat de recurent nu s-a confirmat în instanța de recurs ordinar, argumentând în acest context următoarele.

Colegiul penal a constatat că temeiul indicat și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, în sensul că „s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale” și motivele în susținerea acestui temei precum că pedeapsa aplicată este una prea blândă și nu va asigura atingerea scopului pedepsei penale, nu pot fi acceptate, or, aceste motive au fost obiect de dispută atât în cadrul primei instanțe cât și în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-au formulat și s-au punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului în sentința adoptată (f.d. 118 – 119) precum și în decizia atacată (f.d. 173 – 176), pe care Colegiul penal le însușește, ca corecte, ce este și conform practicii CEDO, hotărârea *Albert vs România* din 16.02.2010.

Instanța de recurs mai indică că, susține argumentele instanței de apel precum că prima instanță corect a conchis, posibilitatea corijării inculpatului fără executarea reală a pedepsei cu închisoare, or, având în vedere căința sinceră a inculpatului, poziția succesului părții vătămate că nu are nici o pretenție de ordin material sau moral față de inculpat, mai mult, a cerut instanței ca inculpatul să fie iertat de instanța

de judecată(f.d. 63), faptul că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, prezența circumstanțelor atenuante, la locul de trai se caracterizează pozitiv, a săvârșit o infracțiune din imprudență.

Colegiul penal statuează că în cadrul condițiilor suspendării, persoana inculpatului interesează sub raportul pericolozității sale, decurgând, în primul rând, din faptă și din împrejurările în care aceasta a fost săvârșită, iar în al doilea rând, din persoana infractorului, care trebuie studiată pentru a se putea constata dacă acesta se poate corecta fără executarea pedepsei.

În această ordine de idei, Colegiul penal remarcă că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

Totodată, Colegiul penal mai menționează că Curtea Europeană în jurisprudența sa, s-a pronunțat în favoarea folosirii măsurilor neprivative de libertate (cauza Varga și alții v. Ungaria, hotărârea din 10 martie 2015, § 104; cauza Norbert Sikorski v. Polonia, hotărârea din 22 octombrie 2009, §158), statuând că trebuie să se ia în considerare alternativele disponibile detenției, și nu aplicarea automată a pedepsei închisorii (cauza Kyprianou v. Cipru, hotărârea din 15 decembrie 2005, §108).

Astfel, Colegiul penal conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectele contestate cu privire la executarea pedepsei nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Cu privire la solicitarea procurorului de a încasa în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 2 468 lei, Colegiul penal menționează că este declarativă, or, în recursul înaintat, recurentul doar a înaintat această cerință fără a o motiva, nu se identifică nici un argument în recurs în susținerea acestei solicitări, astfel, instanța de recurs ordinar indică că, art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, prevede că instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii, astfel, instanța de recurs statuează că nu este în drept să corecteze, completeze recursul cu circumstanțe care ar agrava situația inculpatului, or, încălcarea

prevederilor art. 24 Cod de procedură penală, lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

8. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

9. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 martie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Canschi Vasile XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **29 august 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor